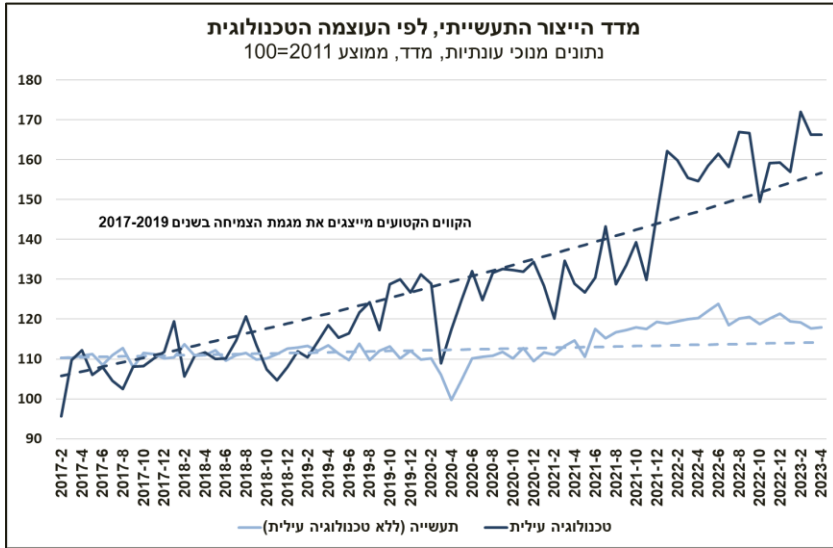

28/06/2023

השבוע במאקרו

הייצור התעשייתי מצוי בהאטה מראשית השנה, אך נותר ברמה גבוהה מהפוטנציאל

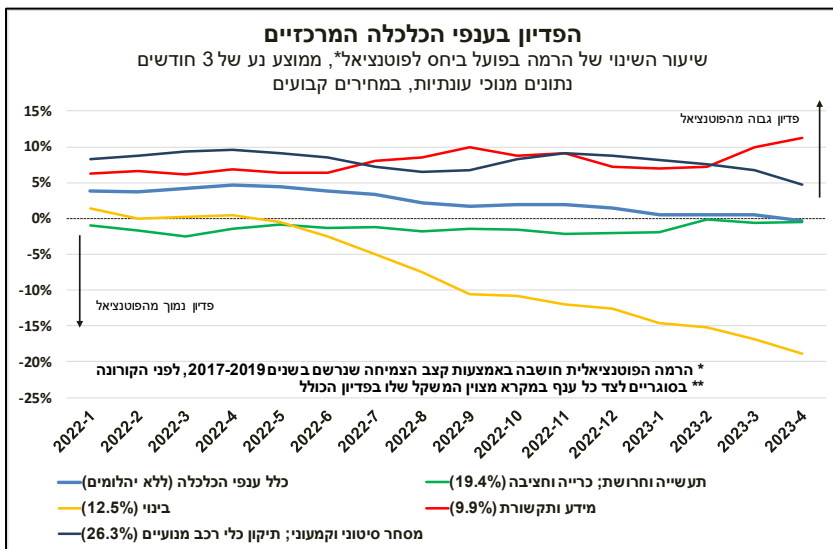
נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) מלמדים כי קצב הצמיחה של הייצור התעשייתי (מנוכה עונתיים) הואט משמעותית מראשית השנה, זאת לאחר שבשנה שעברה גדל הייצור התעשייתי בשיעור דו ספרתי. כך במהלך החודשים ינואר-אפריל עלה הייצור התעשייתי בכ-1.8% בלבד בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת לעומת כ-11.4% בשנת 2022.

נראה כי ההתמתנות של קצב הצמיחה הייתה רוחבית, כיוון שהיא נרשמה הן בענפי הטכנולוגיה העילית והן בענפי התעשייה האחרים (ראה/י תרשים). אולם, בעוד שבענפי הטכנולוגיה העילית קצב הצמיחה בהשוואה לשנה שעברה נותר חיובי, הייצור התעשייתי המצרפי של יתר ענפי התעשייה התכווץ בחודשים האחרונים. כמו כן, יצוין כי גם בענפי הטכנולוגיה העילית וגם בענפי התעשייה

האחרים (להוציא טכנולוגיה עילית), הייצור התעשייתי נותר גבוה מהרמה הפוטנציאלית (הרמה התיאורטית של הייצור התעשייתי המחושבת על בסיס מגמת הצמיחה בשנים 2017-2019).

הייצור התעשייתי של ענפי הטכנולוגיה העילית צמח מהר יותר בהשוואה ליתר ענפי התעשייה בשנים האחרונות, והוא כולל, בין היתר, את הענפים: ייצור תרופות, ייצור כלי טיס וציוד נלווה וייצור מחשבים ואלקטרוניקה (רכיבים אלקטרוניים, מכשור אלקטרוני וציוד רפואי, ציוד תקשורת וכדומה). אולם, בחודשים האחרונים ניכרת האטה בייצור התעשייתי של ענפי הטכנולוגיה העילית, שמקורה בעיקר בענף ייצור מחשבים ואלקטרוניקה (הענף הגדול ביותר בקבוצה זו). זאת, בין היתר, כיוון שהיקף המכירות העולמי של מוליכים למחצה, המשמש כאינדיקטור מוביל לביקוש הגלובלי למוצרים אלקטרוניים, מצוי בהאטה שהחלה כבר במהלך הרביע השני של 2022, ואשר החריפה במהלך החודשים שחלפו מאז. במבט קדימה, מכיוון שההשפעות השליליות של הירידה בביקוש העולמי למוצרים אלקטרוניים משפיעות בפיגור על המשק המקומי, ניתן להניח כי ההאטה שנרשמה בהיקף הייצור התעשייתי של ענפי הטכנולוגיה העילית תימשך גם בחודשים הקרובים.

הפדיון בכלל ענפי הכלכלה מפגין חולשה יחסית לאחרונה, הנובעת בעיקר מהיחלשות בענף הבינוי

על פי נתוני הלמ"ס, הפדיון בכלל ענפי הכלכלה, ללא יהלומים (נתונים מנוכחי עונתיים במחירים קבועים) ירד בחודש אפריל בכ-2% בהשוואה לחודש הקודם, ובכ-0.9% לעומת החודש המקביל אשתקד.

יש לציין כי הפדיון בכלל ענפי הכלכלה (ללא יהלומים) עלה בחדות בשנת 2021. זאת, בין השאר, על רקע ההשפעות של מגפת הקורונה, ובהן: הצטברות של ביקושים מצד משקי הבית, עלייה בחסכוניות של משקי הבית בשל הוצאות נמוכות יחסית במהלך תקופות הסגר ועוד. אולם, לאחר זינוק זה, כלומר מראשית שנת 2022, קצב הצמיחה של הפדיון בכלל ענפי הכלכלה (ללא יהלומים) החל להאט, מגמה אשר נמשכה גם בשנת 2023.

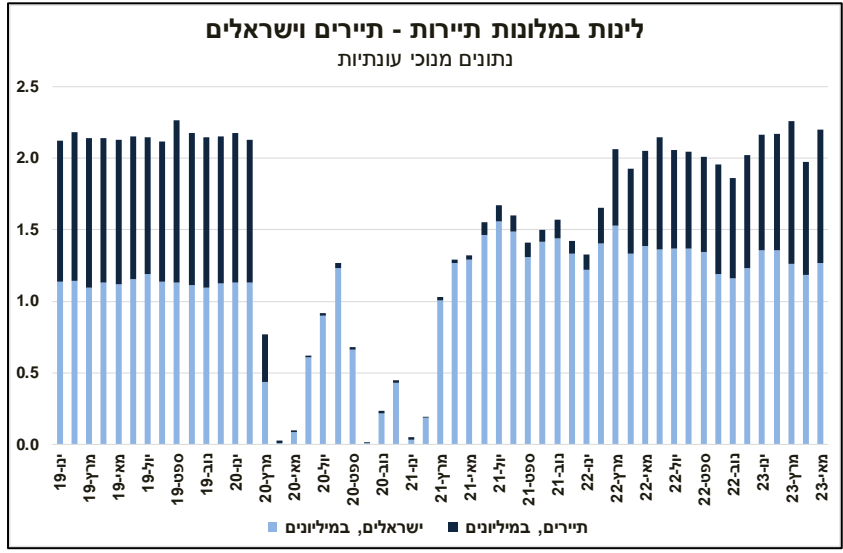
הזינוק החד שנרשם בשנת 2021, כאמור, הוביל לכך שעד לאחרונה הפדיון בכלל ענפי הכלכלה (ללא יהלומים) היה גבוה מהרמה הפוטנציאלית, אשר תואמת למגמת הצמיחה שאפיינה אותו בשנים 2017-2019, לפני התפרצות מגפת הקורונה. אולם, כפי שניתן לראות בתרשים המצורף, המציג את הפדיון בכלל ענפי המשק ובענפים בעלי

המשקל הגבוה ביותר בפדיון הכולל (המשקל מופיע בסוגריים לצד כל ענף במקרא התרשים), הפער החיובי ביחס למגמה התכווץ מראשית שנת 2023, ובחודש אפריל אף הפך לשלילי, כלומר הפדיון הכולל היה נמוך מהפוטנציאל.

הירידה של הפדיון בכלל ענפי הכלכלה (ללא יהלומים) ביחס לפוטנציאל, שחלה בשנה האחרונה, באה, בראש ובראשונה, על רקע ירידה חדה בפדיון של ענף הבינוי ביחס לפוטנציאל. זאת, לנוכח ההאטה המשמעותית שחלה בהיקף המכירות של דירות חדשות בתקופה זו. כמו כן, גם הירידה של הפדיון בענף המסחר הסיטוני וקמעוני ביחס לפוטנציאל, תרמה לירידה של הפדיון בכלל ענפי הכלכלה (ללא יהלומים) בחודשים האחרונים, וזאת, כפי הנראה, בעקבות מספר גורמים, כגון: עליית המחירים בענף המסחר, ושחיקת כוח הקנייה של משקי הבית. מאידך, יצוין כי הפדיון של ענף המידע והתקשורת, המשקף בעיקר את הפעילות של חברות בתחום התוכנה, דווקא עלה ביחס לפוטנציאל בחודשים האחרונים, וזאת חרף הירידה הניכרת בהשקעות בתחום ההייטק וההאטה במדדי התעסוקה בענף.

לסיכום, לאחר תקופה ממושכת שבמהלכה הפעילות בענפי המשק הייתה גבוהה ביחס למגמת הצמיחה שגרמה לפני מגפת הקורונה (2017-2019), ירד בחודשים האחרונים הפדיון הכולל אל מתחת למגמת הצמיחה. זאת, לנוכח ההידוק של המדיניות המוניטרית, שחיקת כוח הקנייה של משקי הבית והתפוגגות האפקט של היציאה מהמגפה, שהוביל לזינוק בביקושים. במבט קדימה, הגורמים המוזכרים מעלה צפויים להמשיך ולהכביד בתקופה הקרובה על הפדיון הכולל, אשר צפוי להישאר מתחת למגמת הצמיחה.

היקף הלינות במלונות תיירות חצה את רמתו מתקופת טרום הקורונה, אך שיעור תפוסת החדרים עודנו נמוך

היקף הלינות במלונות תיירות הסתכם בחודש מאי 2023 בכ-2.2 מיליון (ראה/י תרשים), היקף זה משקף עלייה של כ-7% בהשוואה לחודש המקביל אשתקד, כך על פי נתוני הלמ"ס. כמו כן, היקף הלינות הכולל בחודש זה היה גבוה בכ-3% בהשוואה למאי 2019 (טרום הקורונה).

העלייה בהיקף הלינות הכולל בהשוואה לחודש המקביל אשתקד חלה בעיקר הודות לתיירים, אשר היקף לינותיהם עלה בכ-39%. הוא טרם חצה את רמתו מתקופת טרום הקורונה, ונותר נמוך בכ-8% בהשוואה למאי 2019. לעומת זאת, היקף הלינות של ישראלים במאי 2023 ירד בכ-8% בהשוואה למאי אשתקד, אולם הוא עודנו גבוה בהשוואה לתקופת טרום הקורונה, בכ-13% בהשוואה למאי 2019.

סיבה אפשרית לירידה בהיקף הלינות של ישראלים והעלייה בהיקף הלינות של תיירים הינה חזרה לדפוסי פעילות של זמני שגרה, לאחר שבתקופת הקורונה נמנעה מהישראלים האפשרות לטוס לחו"ל והם הגדילו את היקף הלינות שלהם במלונות מקומיים, ומן התיירים נמנעה האפשרות להיכנס לישראל.

בתוך כך, על רקע הגידול של היקף הלינות בחודש מאי בהשוואה שנתית, עלה שיעור התפוסה במלונות התיירות ל-70.1% (נתונים ארעיים ומקוריים), גבוה בכ-4 נקודות האחוז ביחס למאי 2022, אך נמוך בכ-4 נקודות האחוז ביחס למאי 2019. שיעור התפוסה הנמוך יחסית בהשוואה לשנת 2019, חרף העלייה בהיקף הלינות, נובע מגידול משמעותי בצד ההיצע, כך שהעלייה בביקוש הכולל בתקופת ההשוואה למעשה קיזזה את השפעת הגידול בהיצע החדרים.

לסיכום, בחמשת החודשים הראשונים של השנה (ינואר-מאי) עלה היקף הלינות הכולל במלונות תיירות בחדות בהשוואה לשנה שעברה, בכ-19%, זאת הודות לגידול ניכר בהיקף הלינות של תיירים, אך בהשוואת היקף הלינות לאותה התקופה בשנת 2019 מדובר בשיעור מתון של כ-0.5% בלבד. מכיוון שהיקף החדרים עלה בשלוש השנים האחרונות בכ-3.4%, העלייה המתונה של היקף הלינות הכולל אינה מספיקה על מנת ששיעור תפוסת החדרים ישתווה לרמתו בתקופת טרום הקורונה.

כתב: גילי בן אברהם

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות ליניב בר, ראש תחום כלכלה, בנק לאומי
 דואר אלקטרוני: yaniv.bar@bankleumi.co.il, טלפון: 076-8858970